

RENAȘTEREA

25 bani Posta
Biblioteca Universității Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

„Stricatu-s'a bucuria inimei noastre, întorsu-s'a întru plângere jocul nostru. Căzut-a cununa capului nostru și vai nouă.”

MODIFICAREA LEGII BISERICEȘTI

I.

Presa din Capitală a început să discute în coloanele ei problema importantă a modificării legii de organizare bisericască. Prilejul i-l servește hotărârea dlui Al. Lapedatu, ministrul Cultelor de a depune în zilele acestea pe biroul Parlamentului un scurt proiect pentru modificarea art. 19—21 relativ la salarizarea preoției exclusiv de către Stat.

Eră aceasta o veche și legitimă revendicare a clerului, determinată de amputările număroase și nedrepte, aplicate numai lui în anii din urmă, fără nici un temei justificat. În acest punct nu există nici o împotrivire. Din contră, se face un act de elementară dreptate, care va pune capăt unei situații umilitoare, creată nu atât de sistemul actual de salarizare, cât mai mult de abuzurile politicianismului din țara noastră.

În același timp însă se pun stăruințe și pentru o modificare generală a legii și statutului, la ceea ce Ministrul Cultelor n'a putut consimți, din simplul motiv că inițiativ revine Bisericii, iar aceasta încă n'a ajuns să desbată chestiunea în sânul corporațiilor sale reprezentative.

Este adevărat, că încă din 1932 Consiliul central bisericesc a început să se ocupe de problema unor modificări, cerând și opinia Eparhiilor. Una singura răspuns, cea din Cluj, și aceasta combătând ideea modificării. Totuși supremul organ administrativ a numit o comisiune, care a strâns materialul și a întocmit un anteproiect de lege, aprobat de I. P. S. Patriah ca bază de discuție prealabilă din partea Eparhiilor.

Mărturisim din capul locului, că nu suntem prieteni ai schimbărilor de legi. E un punct de vedere programatic al înșas Bisericii ardeleni, pe care l-a exprimat limpede și marele Episcop Nicolae, când a răspuns Consiliului central bisericesc. Pentru cari pricini?

Înainte de toate, pentru că Biserica este prin esența ei tradiționalistă, păstrătoare devotată a vechilor datini și rânduieli, în cari a crescut poporul nostru. Dacă noi am rezistat de-alungul vremilor, salvând existența noastră religioasă și națională, o datorăm aproape integral altarelor, unde n'au putut pătrunde „mòdele” răsturnătoare de obiceiuri consacrate. Priviți la tulburările provocate de schimbarea calendarului — care nu-i o chestiune strict dogmatică — și veți înțelege cât de primejdioase sunt inovațiile în ordinea bisericască.

Dar chiar și sub raport politic s'a făcut trista experiență, că nomomania a luat proporții atât de grave, încât orientarea în grămada de legi, ce crește vertiginos an de an, a devenit imposibilă, iar viața normală a Statului este aproape zădărnicită. Constatăm cu îngrijorare, că cetățenii trăiesc într'o continuă frământare, cauzată de prea deasa modificare a legilor, care înlocuiește regimurile convenite, inventează obligațiuni noi și vexatorii, ca în schimb drepturile să fie din ce în ce mai slab apărate. Astfel autoritatea morală a legilor a scăzut enorm, slăbind prin aceasta înșas fundamentul vieții noastre de Stat. Cunosându-se durata lor efemeră, ușurința cu care se confecționează, lipsa de seriozitate în aplicarea lor, și graba de a le abrogă când nu mai convin unor potențați politici, e ușor să înțelegem indiferența generală a populației și lipsa ei de încredere față de prestigiul și trăinicia legii.

Ardelenii, crescuți în regimul aspru al respectului de legi și ocrotiți atâtea veacuri neîntrerupte numai de scutul credinței strămoșești, au ajuns la convingerea, că este un înalt interes de stat, ca cel puțin în Biserica să ne bucurăm de mai multă stabilitate și continuitate legislativă. Împărăția lui Dumnezeu cere liniște și pace, ca

sufletul să-și poată concentra gândurile spre cele de folos vieții creștinești și mântuirii veșnice. Orice stingherire, orice tulburare a ei, prin schimbări și înoini, nu-i face decât rău, împiedecând o evoluție firească, întemeiată pe bunele tradiții ale trecutului.

Aceste criterii sunt tot atât de valabile și când vorbim de viața externă a Bisericii, cu preocupările ei administrative, culturale și economice. Fiindcă aici se întâlnesc la fiecare pas idei și interese omenești, nu odată în luptă unele cu altele, până la armonizarea lor cu idealul Bisericii. Cu cât mai grea va fi netezirea asperităților, sau chiar triumful normal al idealurilor într'o atmosferă de nesiguranță și agitație pe care o creiază răsturnarea legilor.

Fiindcă prețuim prea mult fondul, nu vrem să ne lăsăm înșelați de forma lucrurilor. O instituție ca și o țară nu-și fundamentează progresul pe miracolul legilor. Genialul Eminescu spunea cu multă dreptate, „*că moravurile fără legi pot totul, pe când legea fără moravuri aproape nimic*”. Aforismul nu

înțelege să disprețuiască legea, considerând-o inutilă pentru societatea organizată, însă acordă prioritate moravurilor, adică bunele obiceiuri, am zice într'un cuvânt: *omeniei*. Concepția morală, sănătoasă, ea duce neamurile înainte, și nici decum textele rigide din legile, ce se schimbă cu viteza filmului de cinema. Să ne amintim celebrul dicton: *pessima republica plurimae leges*.

Oare legea de organizare ține pe loc desvoltarea Bisericii? N'o credem câtuș de puțin. Are imperfecțiuni vădite? Nu ne îndoim. Dar noi știm, că am trăit timp de o jumătate veac sub imperiul Statutului șagunian, realizând progrese însemnate, chiar în ciuda lacunelor ce le aveă.

Fiindcă în activitatea noastră nu ne-am lăsat niciodată robiți de litera legii, ci de duhul ei care dă viață — cum spune Apostolul ginților.

În România întregită noi am adus această tradiție la care nu renunțăm. Ce s'a putut întâmplă, ca abia după un deceniu de aplicare să se afirme, că organizația actuală a Bisericii are nevoie de schimbare imediată?

Vom răspunde în articolul viitor.

UN ALES AL CERULUI

VLĂDICA NICOLAE IVAN

Din cerurile luminoase cad fulgi bogăți de zăpadă. O iarnă întregă i-am așteptat zadarnic. Le-am dus dorul alături de copiii zburdalnici și alături de plugarii îngândurați. Nici Moș Nicolae nu i-a adus, ca altădată, cu săniuța lui încărcată de daruri. Nici Moș Crăciun nu și-a scuturat înălbita barbă bătrânească, decât cu o ușoară tremurare a degetelor sale înfrigurate.

Și acum cad îmbelșugat din ceruri minunatele flori ale iernii. Cad și din ele se țese strălucitul covor al curățeniei cerești.

Prin văzduhul mohorât de jalea unui neam întreg, fulgii s'amestecă cu glasul plângător al zecilor de clopote, cari însoțesc cu lacrimile lor turnate în răsnet pătrunzător, pe Arhiereul cu nume devenit în veci nemuritor: Nicolae Ivan, care plecat-a pe cărarea veșniciei. Pe această

cale a nescârșitului, cerul a ținut să-i aștearnă covorul moale al aripilor îngerești, a hermelinei rară podoabă, ca să-i fie mersul lin și pasul neturburat, pentru că prea aspră i-a fost calca neamului pe care a frământat-o din straja tinereții până în noaptea vârstei bătrânești, în valea lacrimilor. Piciorul său sprinten zdrobit-a sub călcăi spinul crescut în ogorul sufletesc al credincioșilor păstoriți de el, cărora pregătitu-le-a o hrană mai aleasă; zdrobit-a din calea noastră colțuroasa piatră a drumului vieții, ca să putem alerga fără greutate către piscurile idealului întrevăzut de agerul său ochiu; umărul său de titan ridicat-a din stâncă în veci nepieritoare clădiri cu turnurile scaldate în strălucirea văzduhurilor cerești și în apa ploilor — aghiazmă de îngeri sfințită; clădiri în care mii de ani se vor depăna rugăciunile credinței

strămoșești pentru veșnica dănuire a fiilor neamului, pe cari i-a iubit și ca biblicul Avram i-a adunat la sânul său părintesc, dar și pentru veșnica pomenire a numelui său de Nicolae, ocrotitorul și de minuni făcătorul.

Netăgăduita și marea minune dela Cluj prin el s'a făcut.

În ceasul chemării celei rostite de Dumnezeu, de bună seamă inima sa a tresărit, dar cu evlavie eroică a răspuns: „Doamne aici sunt, înfăptuește-ți voia Ta prin cugetul meu cel bun venit dela Tine, prin glasul meu rostit de Tine, prin fapta mea condusă de voința Ta...”

Și cerul început-a să lucreze prin el, căci singur cerul este atotputernic, cerul poate crea din nimic, cerul are puterea săvârșirii minunilor prin aleșii săi.

Un ales al cerului a fost. Nimic n'a fost când a venit la Cluj și prin el toate s'au făcut: Catedrală falnică și biruitoare peste timpuri și duș-

mani, biserici cu podoabe naționale, școală de apostoli, credință izbăvitoare, mândrie strălucitoare de înfăptuiri românești, încredere desăvârșită în viitorul plin de înălțare a patriei iubite, ocrotire caldă a fiilor neamului, viață cu tradiție românească și cu ritmul viu și creator.

Un ales al neamului a fost trimis de ceruri să fie pildă luminoasă în lungul veacurilor ce vor să vină. El ne-a arătat drumul către îndeplinirea cu eroism a datoriei către Dumnezeu din ceruri, către neamul încercat în suferințe, către munca ce trebuie îndeplinită pentru înălțarea — întărirea și izbăvirea de-a pururi a patriei în care s'a născut. A luminat, a clădit suflete și idealuri, a suferit și s'a jertfit ierarhul Nicolae Ivan.

Alesul neamului, alesul cerului, alesul Bisericii, alesul înfăptuirilor a fost. Cerul i-a aruncat puntea albelor înălțimi; noi să-i urmăm calea ce duce spre veșnicia faptelor mărețe.

„Viața Ilustrată”.

Dr. E. NICOARĂ.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Lăpuș s'a ținut în parohia centrală Tg.-Lăpuș, la 5 Decembrie 1935.

La orele 9 dimineața s'a oficiat sf. Liturghie împreună cu invocarea Duhului Sfânt și urmată de parastas pentru preoții tractuali decedați și pentru românii căzuți în măcelul tâlhăresc, săvârșit de o bandă de unguri, în ziua de 5 Decembrie 1918, tocmai când românii din plasa Lăpuș erau adunați în curtea școlii din loc, pentru a li se comunica hotărârea adunării dela Alba-Iulia.

După serviciul divin, membrii conferinței s'au întrunit, într'una din clasele școlii primare, unde P. C. protopop Șt. Gheție, printr'o aleasă cuvântare, deschide conferința.

Intrându-se în ordinea de zi, preotul Gavril Petruș citește referatul asupra lucrărilor cu subiectul dat de Ven. Consiliu Eparhial: „Cu ce mijloace putem combate indiferentismul religios?”, iar preotul Pavel Picu, citește referatul: „despre concubinaj.”

Cocluziile la cari s'a ajuns:

1. Preotul să fie o predică vie de tot momentul, astfel ca prin cuvintele, faptele și purtarea sa, să influențeze favorabil asupra păstoriților.

2. Preotul să officieze toate serviciile religioase la timpul potrivit, cu toată evlavie și fără nici o grabă.

3. Să se practice și să se intensifice vizitațiunile pastoraie, la casa credincioșilor.

4. Să se dea o deosebită atențiune înființării de case culturale.

5. Asociațiile religioase ca: F. O. R., Societatea tineretului, Oastea Domnului etc., precum și filmele bune de cinematograf, încă sunt mijloace de îndrumare a vieții credincioșilor.

6. Canoanele bisericii să fie respectate mai ales în ce privește ținerea sărbătorilor și a posturilor.

7. Să se înființeze comitete de supraveghere a păcătoșilor și cei descoperiți să fie muștrați cu blândețe de către preot și unii bătrâni evlavioși.

8. Să se înființeze comitete, cari să adune, dela cei cu stare bună, ajutoare materiale spre a le împărți celor lipsiți.

9. Pentru creșterea religio-morală a tineretului intelectual să se prevadă în orariile școlilor secundare numărul necesar de ore de religie, iar la școlile superioare să se institue posturi de duhovnici.

10. Pentru ajungerea acestor sco-

puri ajutorul moral și material al Statului, căruia Biserica dominantă îi face cele mai mari servicii, este de cea mai mare trebuință.

11. Dar pentru ca aceste dezi-derate să devină odată și realitate se cere imperios *organizarea preoțimii din provinciile alipite, după modelul celei din regatul vechiu, respective contopirea preoțimii din întreaga țară în Asociația generală a clerului ort. român din România.*

Pr. V. PUICA

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Huedin, s'a ținut în parohia Văleni, în ziua de 8 Decembrie 1935. La ora 9 a. m., s'a oficiat sf. Liturghie. Au vorbit toți preoții prezenți la conferință în frunte cu P. C. Sa păr. prot. stavrofor Aurel Muntean.. În cursul sf. Liturghii s'au citit rugăciuni de însănătoșare pentru P. S. nostru Episcop Nicolae.

Predica ocazională a fost rostită de preotul Vasile Matei din Buteni.

La sfârșitul sf. Liturghii P. C. Sa protopopul tractului a făcut un călduros apel pentru ajutorarea înfomețaților din regiunile bântuite de secetă din Basarabia, arătând în cuvinte emoționante starea grea în care îi găsește iarnași răsplata mare pe care o primesc cei milostivi în împărăția cerească.

După masă s'a ținut în localul școlii primare din loc conferințele pentru popor. Au vorbit pr. Petru Pop-Păniceni despre „Necesitatea mântuirii sufletului omenesc”, iar pr. Vasile Roșescu „Despre însemnătatea cântărilor bisericesti la serviciul divin.” Ambele conferințe au fost ascultate cu viu interes de numeroșii credincioși din loc și jur, cari au asistat și la serviciul divin. De încheiere dl prot. A. Munteanu îndeamnă printr'o cuvântare bogată în exemple la urmarea cu sfințenie a celor auzite cu această ocaziune atât în sfânta biserică, cât și în școală prin graiul dlor preoți.

Tot într'o sală a școlii se deschide conferința intimă a preoțimii, cetindu-se mai întâi rapoartele prezidenților cercurilor religioase.

Pr. Gheorghe Miulescu citește conf. intimă „Despre angendele ofi- ciului parohial.”

Urmăază prezentarea lucrărilor: „Cu ce mijloace putem combate in- diferentismul religios?” dată de Ven. Cons. Ep. ca temă pentru conferința de toamnă. Pr. Nicolae Cosma-Mănăstireni citește referatul asupra lucrărilor și scoate în relief următoarele mijloace pentru combaterea in- diferentismului religios:

1. Îndeplinirea conștiințioasă a misiunii preoțești prin servirea demnă, ținerea de predici la toate ocaziunile, aranjarea de șezători religioase, cu conferințe și citire de cărți religioase și înființarea cercurilor religioase.

2. Viața particulară a preotului să fie plină de evlavie și exemple bune, iar cuvântul său alinător de dureri și îndulcirea amărăciunii sufletelor.

3. Preotul să nu fie cămătar, nici să nu se ocupe cu comerțul, deoarece aceste ocupațiuni dovedesc lăcomia nepermisă a preotului; nici să nu ocupe funcțiuni cari sunt în contradicție cu rolul preotului.

4. Autorizarea căsătoriei a doua pentru preoții văduvi.

5. Scoaterea călugărilor din parohii și trimiterea lor la măoăstiri.

6. Sancționarea cu severitate a preoților cari comit cele compromițătoare pentru biserică și preoțime.

7. Salarizarea preotului în așa fel, ca să nu fie avizat la retribuția credincioșilor și nici să fie necesitat a-și căuta alte ocupațiuni pentru existență.

8. Propagarea învățăturilor religioase prin ajutorul broșurilor.

9. Să nu se mai autorizeze, nici să nu se tolereze funcționarea diferitelor asociațiuni cu caracter sectar sau anti-religios, cari luptă pe ascuns și pe față împotriva intereselor bisericii statului.

10. În viața politică de stat, preoțimea să dovedească cea mai creștinească demnitate și să nu se preteze la demagogie.

11. Organizarea preoțimii pentru o acțiune creștinească sunătoare în viața de stat.

12. Scoaterea din preoție a tuturor preoților moralști, cu alte ocupațiuni principale și cari neglijează obligațiunile de preot și trebuințele bisericii

Pr. VASILE LOGA

FOILETON

Urmarea lui Hristos.

„Ori cine voește să vie după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze”

Marcu 8, 34.

Eră Iisus în ținutul Cesareei lui Filip. Întrebând pe ucenici: „cine cred oamenii că este el?”; aceștia răspund: unii spun „ești Ioan botezătorul”, alții „Ilie, sau un profet oare care”. La întrebarea „cine cred ei, că este Iisus?”; răspunde sărbătorește Petru în numele celorlalți: „Tu ești Messia.”

După această nouă mărturisire de credință, Mântuitorul găsește sosit momentul să le vorbească despre patimile sale. Evident această destăinuire intimă asupra evenimentelor din viitorul apropiat, a făcut o adâncă impresie. Ucenicii cari cu bucurie vedeau cum popularitatea învățătorului lor este în plină creștere, ori cât de mult s'ar fi familiari-

zat cu adevărata concepție despre Messia, în subconștientul lor mai trăia încă ideea, că într'un moment dat Iisus se va urca pe gloriosul tron al lui David. Ori sfârșitul prevestit, un sfârșit în suferințe și batjocură, nu cadrează cu așteptările lor nemărturisite.

Desiluziei îi dă expresiune tot Petru printr'o spontană atitudine de protest. Ce-i drept cu greu s'ar putea preciza, până unde această atitudine este determinată de gândul unor nădejdi pierdute și de unde începe a vorbi glasul iubirii față de persoana lui Hristos.

Realitatea sfârșitului însă nu permite nici o schimbare a celor anunțate, de aceea Iisus muștră pe Petru. Îl muștră și fiindcă inconștient exteriorizează niște puternice legături cu mediul din care a fost recrutat, cu străduințele și nădejdiile lui.

Atitudinea lui o consideră drept o încercare satanică, când nimic nu se poate schimba în planul mântuirii. Hotărârea din veci a jertfei celei mari, la scadență se va împlini cu exactitate.

Apoi într'un grup mai mare de ascultători, sub impresia celor petrecute, vorbește despre fe-liul cum trebuie înțeleasă urmarea lui. Este în această fixare principală a vieții creștine un memento întâi pentru ucenici. În opoziție cu slăbiciunile inerente de cari a dat dovadă Petru, le pune în vedere contrastul vieții inspirată de Hristos.

Cel mai important principiu al noiei vieți, este lepădarea de sine. Cine voește să urmeze lui Hristos, trebuie să se lapede până și de eul său natural. Acest stadiu înalt de desăvârșire morală, presupune o progresivă prefacere internă premergătoare.

Printr'o puternică voință, întâi trebuiesc învinse toate impulsurile naturale. Ele trebuiesc subordonate scopului ideal al vieții, mântuirea. Omul prin aceste fire invizibile este legat de familie, rudenii, societate, onoruri, avuție etc. Alimentându-le, lipsit de voința poruncită de scopul superior din afară de ele, acționează până la completa lor înstăpânire în suflet. Dintr'o condamabilă lipsă de

INFORMAȚIUNI

Duminea ortodoxiei la Cluj. În asistența unui public numărös s'a săvârșit Duminea trecută slujba sf. liturghii în toate bisericile din centrul Eparhiei noastre. Prea Cucernicii preoți și anume pâr. consilier Dr. V. Sava în Catedrală, prot. N. Vasiu în biserica sf. Treimi, pâr. I. Cociuban în biserica din Mănăstur și pâr. A Mușat în biserica sf. Nicolae au ținut de pe amvoane predici impresionante, în cari au desvoltat semnificația ortodoxiei din trecut și rostul ei hotărâtor de astăzi. Apoi au atras atențiunea credincioșilor asupra FOR-ului și a luptei ce-o duce pentru repatrierea Fundațiunii Gojdu și împotriva asalturilor catolicismului, care prin Concordat și Acordul dela Vatican, se pune deacurmezișul intereselor noastre ortodoxe și naționale. La sfârșitul slujbei mulțimea ascultătorilor a semnat moțiunile de protest.

Modificarea legii relativ la salarizarea Clerului. Dl ministru al cultelor, Al. Lapedatu, pe baza avizului congresului național bisericesc, a întocmit următorul proiect de lege pentru modificarea art. 19 și 21 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române din 6 Mai 1925.

Art. 19. Cheltuelile pentru întreținerea cultului, a slujitorilor și așezămintelor bisericii ortodoxe, rămân plătite de către stat, care va înscrie în bugetul său anual sumele trebuitoare atât pentru plata salariilor, cât și a cheltuelilor materiale.

Bisericile cu averi proprii vor acoperi toate aceste cheltueli din veniturile lor. În cazul când veniturile proprii nu acoper decât în parte cheltuelile, statul va plăti numai diferența.

Art. 21. Slujitorii bisericii și ai așezămintelor sale, fiind funcționari publici, se vor bucura

de toate drepturile și se vor supune tuturor obligațiilor specificate în statutul funcționarilor publici, în ce privește plata salariului.

Normele generale de plată vor fi cele stabilite prin statele de serviciu care însoțese bugetul anual al statului și în armonizare cu salariile celorlalți funcționari publici. Aceste norme vor fi: pentru personalul bisericesc, cele ale corpului didactic român de toate gradele, în cari va fi încadrat, iar pentru personalul administrativ, vor fi normele, clasele și gradele celorlalți funcționari publici de birou.

Un regulament special va stabili normele de încadrare a tuturor slujitorilor bisericii și a așezămintelor sale, modalitatea controlului financiar pe care trebuie să-l exercite statul, precum și normele de contribuția statului la bugetele bisericilor cu averi proprii.

Sfințire de clopote. Duminecă, în 24 Februarie, a. c. s'au sfințit clopotele noii biserici ortodoxe române, din comuna Vișoara (jud. Turda). Unul a fost donat de vrednicul fiu al bisericii noastre, Dl Dr. Ion Vesca, iar al doilea a fost cumpărat din donațiunile credincioșilor. Sfințirea s'a făcut în cadre sărbătorești, de către Pr. Vincențiu Orășanu.

O biserică monumentală în Abrud. Frunțașii bisericii noastre din Abrud întruniți în consiliu parohial au desbătut pe larg ideea lansată de d. Ion Micu dir. școlii normale, de a se înălța în centrul orașului o biserică de proporțiile celor din Turda și Tg.-Murăș. S'a hotărât constituirea unui comitet sub președinția pâr. prot. P. Popovici, care să strângă fondurile necesare. Cel dintâi s'a înscris dir. Ion Micu și soția cu suma impresionantă de 100,000 Lei. Laudă lor. Secția FOR. din Abrud s'a angajat să dea tot sprijinul acestei acțiuni

ortodoxe și naționale atât de importante.

„Unirea“ și jalea noastră. După ce moartea episcopului-martir Roman Ciorogariu a fost anunțată la „știri mărunte“ ca un simplu fapt divers, gazeta Blajului a binevoit să scrie ceva mai mult despre neuitatul nostru Episcop Nicolae. Dar vai, tinerii redactori speriați probabil de bunele cuvinte scăpate din condei, au întors repede foaia inventând și „umbrele“ cari ar întunecă figura marelui lerar. Pe semne dictonul: de mortuis nil... este perimat în redacția dumnealor, când e vorba de ortodocși. Trist lucru!

Conferințe religioase. „Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe Române“ din Cluj, a inaugurat un ciclu de conferințe religioase, în sala „Pârvan“ a Universității. Prima conferință a fost a Dlui Dr. Andrei Buzdug, profesor la Academia Teologică, despre — „*Lourdes—Sarov—Maglavit*“. Au asistat D-nii prof. univ. O. Ghibu, L. Iacob, G. Stănescu, L. Munteanu, O. Bucevschi, D-nii consilieri eparhiali Dr. Seb. Stanca și Laur. Cărea, un mare număr de membrii ai societății în frunte cu D-na Z. Moroianu, președintă. Dl conferențiar, a vorbit despre cele 3 localități de pelerinaj făcând istoria și arătând importanța fiecăreia. Lourdes (despre care există în românește o carte foarte interesantă Alfred Hoppe-Lourdes în strălucirea minunilor sale) e un sat în Pirenei, în care Prea Curata Fecioară s'a arătat unei fetițe inocente de 13 ani, Bernadetta Soubirous. La început n'a fost crezută, dar după câteva vindecări miraculoase, a devenit un loc de pelerinaj mondial, apa din izvorul apărut chiar lângă grotă, se vinde în toată lumea, iar satul s'a transformat într'un centru important, cu o catedrală cum rar se mai găsește.

Sarov e un sătuc din M-ții Caucazului, în care în 1916, s'au făcut pelerinajii cum nu se mai întâlnesc în anele vieții religioase. Se oficia marea slujbă a canonizării unui călugăr, Safirin, de către Antonie, Mitropolitul-Primat al Rusiei. Moaștele călugărului au fost duse chiar de Țar și de ceilalți membrii ai familiei domnitoare. La acest pelerinaj, au asistat sute de mii de credincioși, cari îngenunchiau dealungul străzilor pe cari se făcea procesiunea.

Al treilea loc de pelerinaj e *Maglavitul*. După statistica Dlui prof. univ. I. Mihălcescu, până în prezent Maglavitul a avut nu mai puțin de 2,000.000 de vizitatori. Dnul confe-

rențiar citește procesul verbal al proctului Bodin din Maglavit, despre viața lui Petrache Lupu, precum și despre vindecările dela Maglavit, apoi descrie călătoria D-sale din toamna anului trecut.

Trei locuri de pelerinaj — trei sate de munte, din trei puncte geografice diferite (Pirenei, Caucaz, Carpați) în cari 3 figuri de oameni simpli dar credincioși, au viziuni divine, li se încredințează să cheme lumea la spiritualizare, să fie fâșniri de spiritualizare în lumea materialismului modern.

I. N.

Adunarea generală a Casei clerului. Este convocată pe ziua de 18 I. c. ora 10 a. m. în localul ateneului Dichiu din București, Romană 89. Ordinea de zi: 1. Darea de seamă a consiliului de administrație pe 1935. 2. Aprobarea bilanțului. Împărțirea beneficiilor. 3. Descărcarea consiliului de admin. 4. Aprobarea bugetului pe 1936. 5. Diverse. La adunare pot lua parte membrii aleși ca delegați județeni.

Bilanț. Active 54,608.144 Lei. Capital social 26,246.928 Lei. Imprumuturi 29,023.676 Lei. Beneficiu net pe 1935: 489,688 Lei.

Ură patologică. Notăm cu durere și revoltă, sub acest titlu, proza condamnabilă ce iese în paginile „Unirii“ blăjene. Nu este număr din cele ce au apărut în anul curent, care să nu conțină critici perfide și atacuri nedemne împotriva Bisericii noastre și a Statului românesc. Noi înțelegem discuția și polemica unori chiar nervoasă dar veridică și onestă, fără violențe stilare. „Unirea“ refuză acest drum, coborându-se jos de tot, prin colțuri de periferie vulgară, improșcând cu noroi și venin tot ce este ortodoxie românească. Numărul din urmă dela 29 Febr. abundă în cea mai desgușătoare exhibiție din câte am înregistrat până acum. Numai o ură patologică se poate degrada la asemenea atitudini. Te întiebi cu groază, dacă acești oameni mai sunt în adevăr români. S'au prefăcut în *catolici* puri, deși terfelesc rassa și Statul, — reprezentată prin majoritatea zdrobitoare a ortodocșilor — cu atâta lipsă de omenie? Să nu se mire, dacă reacțiunea celor insultați cu atâta îndrăzneală în propria lor casă, va lua într'o zi forme mai grave, pe urma cărora vor avea de pățimit tocmai agenții papismului provocator.

atențiune devine sclavul lor. Toate manifestările lui poartă pecetea acestor impulsuri, devenite o a doua natură. Trăește exclusiv pentru satisfacerea lor necondiționată și integrală. Mai poate vedea ceva superior în viață? Nu. Acolo unde este comora omului este și întreg sufletul lui.

A doua etapă este înfrânarea iubirii față de noi înșine. Precum viața plină numai de satisfacerea impulsurilor naturale, este lipsită de demnitate, la fel și viața condusă de egoism. Cât sunt de multe și adânci relele cari decurg din împlinirea poruncilor iubirii de sine? Ea face din om un adevărat tiran, permanent nemulțumit, orbit de propriile lui dorințe.

Înfrânarea poftelor și înfrânarea egoismului, abia pun pe om în situația de a putea urmă lui Hristos. Căci urmarea lui Hristos înseamnă o neîntreruptă luptă. O luptă de fiecare clipă împotriva păcatului, care îmbracă toate formele ademenitoare, pentru a desarmă și înfrânge. Numai cel ce s'a învins pe sine, a învins răul din sine, și

ține treaz în suflet scopul mai înalt, adică unirea cu Dumnezeu, contează ca soldat sub steagul lui Hristos. Numai cel ce s'a lepădat de sine pentru Hristos și împărăția lui, este capabil de jertfă. Iar lupta împotriva diavolului și stăpânirii lui în lume, reclamă jertfe. Câte cruci nu s'au mai ridicat alături de crucea lui Iisus și câte nu se vor mai ridica în viitor.

Ce promite în schimb Iisus celor ce astfel îi vor urmă? Viața vecinică, răsplata celor fericiți în împărăția lui Dumnezeu. Un bun superior tuturor bunurilor acestei lumi.

Urmând omul pe obicinuitele drumuri ale vieții omenești, își va pierde sufletul. Alipirea cu toată ființa internă de cele trecătoare, este ucigătoare de suflet. „Ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul.“ Mc. 8, 36.

Poate deci sta un moment la îndoială ce trebuie să aleagă. Poate peste tot pune în paralelă răsplata diavolului cu a lui Dumnezeu? Nu. Astfel gloria luptătorilor din oastea lui Hristos este

nu numai un final incomparabil, ci și un puternic impuls spre Hristos, un ideal care face condițiile de primire mai ușoare, iar lupta vieții mai frumoasă,

Hristos ne chiamă și pe noi să-i urmăm. După un răstimp de indiferentism religios, se observă azi o nouă apropiere de biserică. Este reacția sufletului scârbit de falsitatea promisiunilor vieții fără de Dumnezeu. El se reîntoarce la izvorul adevăratei vieți. Îi trebuie înșă puterea de a se înstăpâni pe simțuri și iubirea de sine. Biserica îi oferă un ajutor. E postul pregătirii, sunt sfintele taine ale mărturisirii și euharistiei. Prin ele dacă nu lipsește voința de îndreptare, golurile lăsate în rândul urmașilor lui Hristos se vor umplea spre binele individual și colectiv.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

■ ■ Abonați și răspândiți ■ ■
■ ■ „VIATA ILUSTRATA“ ■ ■

BIBLIOGRAFIE

Preot Ilarion V. Felea. „Convertirea creștină”. 104 pag. 60 Lei. Sibiu 1935. Tip. Arhidieceșană. Seria Teologică.

În lumea noastră care s'a prea păgânizat, problema reînnoierii la Hristos și principiile Evangheliei Sale, este de o acută actualitate — iar contribuțiile menite să aducă un îndemn convingător și lumină lămuritoare în această problemă, sunt de mare trebuință.

Lucrarea părintelui Felea pune cu multă limpezime această problemă a reînnoierii omului și vieții de azi.

Întâi precizează noțiunea convertirii — factorii și psihologia ei — desvelind două tipuri de convertire: lentă și subită. Icoana convertitului, odată precizată, împreună cu semnele ce o caracterizează ne înfățișează câteva fenomene tipice din Vechiul Testament: profetii.

În Noul Testament — Sf. Apostoli reprezintă icoana convertirii lente — iar Sf. Apostol Pavel — prin excelență este convertitul subit — prin intervenție harică.

Din creștinismul primelor veacuri examinează convertirile sf. Iustin Martirul, Ciprian, Augustin, Moise Arapul și Maria Egipteanca — a cărei întoarcere la Iisus — cu deosebire pentru viața multor pierduți de azi, poate sluji de multă învățătură.

Pomenește în linii generale convertirea popoarelor europene; convertiri din vremea noastră și câteva cazuri interesante de convertiri creștine din intelectualitatea noastră românească.

Concluzii clare, pline numai de miez duhovnicesc, încheie lucrul părintelui Felea, — lucru bine făcut, limpede, expres și îndeosebi străbătut de o căldură convingătoare. Se citește cu mult folos sufletesc, ceea ce o recomandă tuturor. Fl. M.

*

Liturghia Sf. Ioan Gură de aur. De curând a apărut de sub teacurile unei litografii clujene „Liturghia Sf. Ioan Gură de aur” pusă pe note de dl. Dr. Vasile Petrașcu, profesor la Academia teologică din Cluj.

Cum în viața cotidiană, cântările bisericesti ne place să le apreciem după impresia pe care o avem și uneori afonismul să-l scuzăm prin concordanța tonalității cu conținutul, încercarea compozitorului Dr. Vasile Petrașcu; de a face ca în bisericile noastre, să onduleze ritmic, acelaș melos autentic, bizantin, dar adaptat sufletului românesc, de-a face ca duioasele tropare și ritmicile răspunsuri liturgice, să urmeze o melodie bine stabilită și în care conținutul să găsească o formă adecvată de exprimare ca pentru credincios să răsună estetic, cadentat și conținutul de multe ori de înaltă teologie a ceea ce se cântă — merită laude.

De multe ori, în bisericuțele rurale, răsună afon, nazalitatea tradițională, a cântorului învechit în „meserie”. Scopul noului manual de cor liturgic, ar fi, ca iubitorii de cele

sfinte dela țară, să se adune într'o sală a școlii și cu preotul, sau în caz că preotul nu e cântăreț, cu vreun dascăl cunoscător al tipicului, și să învețe rând pe rând, melodiile acestea, ca încetul cu încetul să pătrundă și în satele noastre, o formă mai estetică a melosului bisericesc.

Punerea pe note a cântărilor bisericesti e o preocupare destul de veche a dlui prof. Dr. V. Petrașcu. Preocupat de această problemă, a tipărit în trecut coruri pentru diverse servicii divine nesacramentale („Veniți să ne închinăm”, „Sfințirea apei mici” etc.)

Noua compoziție muzicală, mult mai extinsă (32 pag.), conține toate răspunsurile liturgice. În compoziția muzicală, autorul a ținut seama mai întâi de felul cum se cântă la Sibiu, (unde a făcut teologia, având ca maestru de cant pe Cunțan) și plecând dela acest domeniu câștigat, l-a modelat în unele locuri, așa ca să formeze o unitate armonică.

În biserică noastră se observă un fenomen (de altfel foarte natural) al diferențierii cântărilor după regiuni. Dl prof. Petrașcu încearcă să rupă barierele regionalismului, spre a contribui la uniformizarea cântării bisericesti. I. E. N.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 781—1936.

Ordin circular.

Împlinindu-se în ziua de 15 Martie c. șase săptămâni dela trecerea din viață a P. S. Episcop Nicolae Ivan, îndrumăm pe preoții noștri să săvârșească în toate bisericile parastasul obicinuit, rostind cu acest prilej și cuvântarea cuvenită în care să se arate meritele răposatului. Cluj, la 3 Martie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 1461—1936.

Comunicat oficial.

Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației de Stat sub Nr. 1905 A. din 22 Febr. 1936, către Chestura Poliției Cluj, dispune următoarele: „În urma intervenției făcute de Sf. Sinod prin adresa Nr. 844 din 1935, către Ministerul Cultelor și Artelor și conform avizului dat de acest Departament, avem onoare a Vă ruga să luați măsuri pentru respectarea dispozițiilor cuprinse în deciziunea Sf. Sinod Nr. 844 din 1934, prin care se interzic ori ce fel de petreceri în post, fie ele date și în scopuri de binefacere. Ministru ss D. Luca, Director ss Ștefănescu.”

AVIZ!

Subsemnatul aduc la cunoștința O. Domni Preoți, că în atelierul meu de croitorie din Cluj, Str. Regina Maria 48, se confecționează: **REVERENZI PREOTEȘTI** din stoffe fine, cu prețul dela 1500 Lei; **ORNATE** cu prețul dela 3000 Lei; **PRAPORI** cu prețuri moderate, — precum și **costume bărbătești**.

Rog binevoitorul sprijin al Cu deosebită stimă
On. preoțimi, garantând de confecționarea frumoasă și durabilă. **MIHAIL MUNTEAN,** croitor.

Sfântul Sinod ne-a adus la cunoștință decizia sa Nr. 844/34, astfel:

„Cu frățească dragoste avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că Sinodul Permanent, în ședința sa dela 13 Iunie a. c., a oprit cu desăvârșire ori ce fel de petreceri în timpul celor 4 posturi de peste an.

Această hotărâre am adus-o la cunoștința Ministerului de Culte, Minist. de Interne și celui al Apărării Naționale, cu rugarea de a nu mai elibera pe viitor autorizații de petreceri, în timpul posturilor, chiar dacă acele petreceri (baluri, ceaiuri dansante etc.) ar avea caracter de binefacere. Președinte Patriarh Miron ss, Director indescifrabil.”

Organele noastre în subordine ne vor aduce la cunoștință ori ce abateri dela dispozițiile susmenționate, cari credem că Ministerul de Interne le-a dat tuturor organelor polițienești din țară.

Cluj, la 29 Februarie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 1254/1936.

Comunicat oficial.

Atragem atenția preoților noștri asupra dispozițiilor regulamentare în privința rapoartelor de sfârșit de an și-i invităm să grăbească cu aceste rapoarte trimițându-le imediat oficiilor protopopești.

Cluj, la 27 Februarie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 1370/1936.

Comunicat oficial.

Ni se aduce la cunoștință că unii dintre slujitorii bisericii, dintr'un hiperzel neînțeles, nu se conformează rânduelilor tipiconale cu privire la ordinea întrebunțării glasurilor, a voscresnelor, a pericopelor din apostol și sf. Evanghelie. Pentru a evita orice diferend în această materie îndrumăm pe toți slujitorii bisericilor noastre să respecte cu strictețe ordinea care este indicată în calendarul nostru pentru fiecare Duminică. Ordinea aceasta este fixată de Sf. Părinți în cei patru stâlpi pentru glasuri și voscresne și în tabelele pascale pentru apostol și evanghelie. Prin urmare orice abatere dela rânduiala indicată de noi pe baza cărților sfinte este o greșală.

Comunicăm aceasta spre conformare tuturor organelor noastre subalterne bisericesti.

Cluj, la 27 Februarie 1936.

Consiliul eparhial.

Oficiul parohial ort. rom. Bonțida

Nr. 31—1936.

(3) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din Bonțida, jud. Cluj, dă în întreprin-

dere pe cale de licitație publică, zidirea noii biserici, conform planului și devizului aprobat de Ven. Consiliu eparhial din Cluj sub Nr. 3651 din 1935 și invită pe cei interesați ca până la 22 Martie a. c., ora 12 a. m., să-și înainteze Consiliului parohial, oferte în scris, închise și sigilate.

Licitatia se va ține în aceeași zi (22 Martie), la ora 2 p. m., în cancelaria oficiului parohial ort. rom. din loc.

Ofertele vor avea în vedere următoarele două cazuri:

1. Dacă va da parohia întreg materialul transportat pe șantier? Sau
2. Dacă parohia va da numai materialul ce-l are la dispoziție, iar restul va fi procurat de anteprenorul respectiv, făcând transportul — dela gara din loc — tot parohia?

Concurenții vor depune un vadiu în numerar, hârtii de valoare, libele de bancă acceptabile, sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 5% asupra prețului total din deviz de Lei 1,204.896.—.

Planul, proiectul de deviz și condițiunile speciale de executare, se pot vedea la Oficiul parohial ort. rom. din Bonțida.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanță și soliditate.

Epitropia parohială nu suportă speșele de participare la licitație.

Bonțida, la 21 Februarie 1936.

Cornel Vlaicu, Ștefan Loșonți,
paroh. prim epitrop.

Văzut: Nicolae Vasiliu, protopop.

Nr. par. 1/1936.

(1) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț la biserică ortodoxă română din Tic-colonie, protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea.”

Beneficii și obligații:

1. Cântăreții trebuie să fie cântăreți foarte buni cunoscând perfect rânduețile bisericii.

2. Candidatul ales este obligat să ia parte la toate serviciile religioase ce i se reclamă.

3. Vârsta cel mult 35 ani.

4. Alesul va beneficia de locuință și luminat gratuit.

5. Va avea să facă un serviciu auxiliar ce i se va indica de Direcțiunea Minelor și va primi în schimb un salariu lunar de 1800—2000 Lei.

6. Dacă va satisface tuturor îndatoririlor în mod satisfăcător, după un an va putea fi definitivat.

7. Remunerația o va stabili Direcțiunea Minelor în înțelegere cu Consiliul parohial.

8. Reflectanții la acest post în termenul sus indicat se vor prezenta la sf. biserică din parohia Tic-colonie pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul, iar documentele de lipsă și-le va înainta oficiului protopopesco ort. român din Huedin. (Extras de botez, Certificat de naționalitate, Certificat de moralitate, Certificat școlar, Diploma de cantor și eventual altfel de documente recomandatoare).

Din ședința Consiliului parohial ținută în 9 Februarie 1936.

Președinte: Epitrop:
Gălu Marian, paroh. Indescifrabil.

Văzut: Aurel Muntean, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.